

На основу члана 6. став 1. Уредбе о заступнику Републике Србије пред Европским судом за људска права („Службени гласник РС“, број 61/06 –пречишћен текст) објављује се, на српском и енглеском језику, Пресуда Европског суда за људска права по представци број 38968/04 – Јованчић против Србије, која гласи:

„ЕВРОПСКИ СУД ЗА ЉУДСКА ПРАВА

ДРУГО ОДЕЉЕЊЕ

ПРЕДМЕТ ЈОВАНЧИЋ ПРОТИВ СРБИЈЕ

(Представка бр. 38968/04)

ПРЕСУДА

СТРАЗБУР

5. октобар 2010. године

Ова пресуда је правоснажна, али су могуће редакторске измене

У предмету Јованчић против Србије,

Европски суд за људска права (Друго одељење) заседајући у већу у чијем су саставу били:

András Sajó, *председник,*

Dragoljub Popović,

Kristina Pardalos, *судије,*

и Françoise Elens-Passos, *заменик секретара,*

после већања на затвореној седници одржаној 14. септембра 2010. године,

изриче следећу пресуду, која је усвојена на тај дан:

ПОСТУПАК

1. Предмет је формиран на основу представке (број 38968/04), коју је Судуподнео против Државне Заједнице Србија и Црна Гора према члану 34. Конвенције за заштиту људских права и основних слобода (у даљем тексту: “Конвенција”), у то време држављанин Државне Заједнице Србија и Црна Гора, г. Небојша Јованчић (у даљем тексту: “Подносилац представке”), 25. октобра 2004. године.
2. Од 3. јуна 2006. године, после Декларације о независности Црне Горе, Србија је искључива страна уговорница у поступцима пред Судом.
3. Владу Србије (у даљем тексту: “Влада”) заступао је њен заступник, г. С. Царић.
4. Суд је 10. јула 2009. године одлучио да Владу обавести о представци. Примењујући одредбе члана 29. став 3. Конвенције, решио је такође да основаност представке разматра истовремено када и допуштеност.

ЧИЊЕНИЦЕ

5. Подносилац представке је рођен 1959. године и живи у Медошевцу.

6. Чињенице предмета, како су их странке изнеле, могу се сумирати како следи.

7. После хапшења подносиоца представке 19. јуна 2002. године, Окружни суд у Нишу је 21. маја 2003. године осудио подносиоца

представке за фалсификовање и осудио га на казну затвора од четири године и шест месеци.

8. Врховни суд Србије је потврдио и осуду и затворску казну 28. јануара 2004. године.

9. Врховни суд је 19. новембра 2004. године одбацио као недозвољен захтев за испитивање законитости правоснажне пресуде.

10. Подносилац представке је одслужио затворску казну у Казнено-поправном заводу у Нишу (у даљем тексту: "Затвор").

11. На допису подносиоца представке Окружном суду у Нишу од 21. маја 2004. године налазио се печат затвора са истим датумом и деловодним бројем 24-6274/2004.

12. Први допис подносиоца представке од 22. октобра 2004. године који је послат суду 27. октобра 2004. године такође је имао печат затвора од 25. октобра 2004. године и деловодни број 24-13588/2004.

13. Дописом од 6. децембра 2004. године, Секретаријат Суда је, између осталог, обавестио подносиоца представке на српском о том печату, претпостављајући да он за то можда не зна.

14. У обрасцу представке поднетом 23. децембра 2004. године, подносилац представке је навео да је морао да сву своју пошту државним органима и породици доставља отворену затворској управи, где су је читали. Он је тврдио да је то стандардна пракса на основу важећих затворских прописа. Он је такође изнео да је, у складу са наведеном праксом, сва долазна пошта испоручивана затвореницима отворена, са печатом и заведена. На овом допису није било затворског печата.

15. Најзад, горе наведена одлука Врховног суда од 19. новембра 2004. године, која је накнадно достављена подносиоцу представке, такође је имала печат затвора од 4. фебруара 2005. године и деловодни број 713-1237/2005.

16. Подносилац представке је из затвора пуштен раније условно 19. септембра 2006. године.

II. РЕЛЕВАНТНО ДОМАЋЕ ПРАВО

17. Релевантно домаће право је наведено у пресуди Суда у предмету *Стојановић против Србије* (број 34425/04, ст. 37 – 43. и 48 – 49., 19. мај 2009. године).

ПРАВО

I. НАВОДНА ПОВРЕДА ЧЛАНА 8. КОНВЕНЦИЈЕ У ВЕЗИ СА ПРЕПИСКОМ ПОДНОСИОЦА ПРЕДСТАВКЕ

18. Подносилац представке се жалио што су затворски органи отварали његову преписку са Судом, као и са разним домаћим органима.

19. Суд сматра да ову притужбу треба разматрати према члану 8. Конвенције, а не према члану 34., пошто не постоји доказ да је преписка између Суда и подносиоца представке неоправдано задржавана, неовлашћено мењана, или „задржавана“ на неки други начин (види *Manoussos против Републике Чешке и Немачке* (одлука), број 46468/99, 9. јул 2002. године, и *Стојановић против Србије*, број 34425/04, став 51., 19. мај 2009. године).

20. Влада је изнела разне примедбе на допуштеност притужбе подносиоца представке. Међутим, Суд је одбацио исте примедбе у предмету *Стојановић против Србије* (цитиран у горњем тексту, ст. 62-64.) и не налази ниједан разлог да то не учини и овом приликом. Притужба је због тога проглашена допуштеном.

21. Влада је даље тврдила да није било повреде члана 8. Конвенције.

22. Подносилац је поново потврдио своју притужбу.

23. Суд је већ разматрао практично исте околности у предмету *Стојановић против Србије* (цитиран у горњем тексту, ст. 68-75.) у коме је, између осталог, утврдио повреду члана 8. Конвенције зато што мешање на које се жали није било “у складу са законом” у релевантном тренутку. После разматрања свих релевантних чињеница, а посебно непостојање одређене судске одлуке, којом се мешање у преписку подносиоца представке одобрава, као и због нејасноће важећих затворских правила и прописа у релевантном тренутку, Суд не види ниједан разлог да у овом предмету донесе другачију одлуку. Према томе, дошло је до повреде члана 8. Конвенције у вези са мешањем у преписку подносиоца представке.

II. ПРИТУЖБЕ ПОДНОСИОЦА ПРЕДСТАВКЕ У ВЕЗИ СА ЊЕГОВИМ ХАПШЕЊЕМ И ПРАВИЧНОСТ КРИВИЧНОГ ПОСТУПКА

24. Подносилац представке се такође жалио, према разним члановима Конвенције, због хапшења 19. јуна 2002. године и правичности кривичног поступка који је накнадно покренут.

25. У вези са хапшењем подносиоца представке 19. јуна 2002. године, пошто је Србија ратификовала Конвенцију 3. марта 2004. године, Суд сматра да је притужба некомпатибилна *ratione temporis* са одредбама Конвенције и да је, као таква, недопуштена у складу са чланом 35. ст. 3 и 4.

26. У вези са притужбом подносиоца представке на правичност кривичног поступка, Суд подсећа да се подносиоци представке морају

придржавати формалних и процедуралних правила релевантног домаћег права при покушају исцрпљења домаћих правних средстава (види, уз одговарајуће измене, *Cardot против Француске*, пресуда од 19. марта 1991. године, серија А број 200, став 34.). Када подносилац представке покуша да употреби недоступно и/или неделотворно правно средство, време потребно за то неће прекинути проток временског ограничења од шест месеци, што може довести до одбацивања представке као неблаговремене (види, уз одговарајуће измене, *Rezgui против Француске*, број 49859/99, одлука од 7. новембра 2000. године).

27. Суд констатује да је подносилац представке покушао да исцрпи недозвољени захтев за испитивање законитости, који није био доступан према домаћем закону у посебним околностима овог предмета (види став 9. у горњем тексту). Сходно томе, правоснажна домаћа одлука која се мора узети у обзир у сврхе израчунавања рока од шест месеци у смислу члана 35. став 1. Конвенције је одлука Врховног суда од 28. јануара 2004. године, коју је подносилац представке примио 22. априла 2004. године, а не представка коју је Суду поднео 25. октобра 2004. године. Произлази да је овај део представке поднет ван рока и мора се одбацити у складу са чланом 35. ст. 1 и 4. Конвенције.

III. ПРИМЕНА ЧЛАНА 41. КОНВЕНЦИЈЕ

28. Подносилац представке је тражио 5.000.000 евра (ЕУР), односно 250.000 евра, на име претрпљене материјалне и нематеријалне штете. Он је такође тражио 500 евра на име трошкова пред Судом, посебно за поштарину. Влада је оспорила ове захтеве.

29. У околностима предмета, Суд сматра да само утврђивање повреде члана 8. Конвенције представља одговарајуће правично задовољење на рачун накнаде коју је подносилац представке тражио (види, уз одговарајуће измене, *Campbell и Fell против Уједињеног Краљевства*, 28. јун 1984. године, став 141., серија А број 80; *Calogero Diana против Италије*, 15. новембар 1996. године, став 44., Извештаји о пресудама и одлукама 1996-V; *Savenkovas против Литванија*, број 871/02, 18. новембар 2008. године; и *Стојановић против Србије*, цитиране у горњем тексту, став 85.).

30. Према пракси Суда, подносилац представке има право на накнаду трошкова само у оном износу у ком је показано да су ти трошкови стварно настали и да су такође оправдани у погледу износа (види, на пример, *Iatridis против Грчке* (правично задовољење) [ВВ], број 31107/96, став 54., ЕЦХР 2000-XI). На основу докумената које поседује и горе наведених критеријума, Суд сматра да је оправдано да

се подносиоцу представке досуди износ од 100 евра на име трошкова насталих у поступку пред овим Судом.

ИЗ ТИХ РАЗЛОГА, СУД ЈЕДНОГЛАСНО

1. *Проглашава* притужбу према члану 8. Конвенције у вези са мешањем у преписку подносиоца представке допуштеном, а остали део представке недопуштеним;
2. *Утврђује* да је дошло до повреде члана 8. Конвенције;
3. *Утврђује* да само утврђивање повреде члана 8. представља довољно правично задовољење на име нематеријалне штете коју је подносилац представке претрпео;
4. *Утврђује* да
 - (а) Тужена држава треба да исплати подносиоцу представке, у року од три месеца, износ од 100 евра (једна стотинас евра) на име трошкова, који ће се претворити у националну валуту Тужене државе по курсу важећем на дан исплате, плус порез који се може наплатити;
 - (б) да по истеку горе наведена три месеца до исплате, треба платити обичну камату на горе наведени износ по стопи која је једнака најнижој каматној стопи Европске централе банке уз додатак од три процентна поена;
5. *Одбија* преостали део захтева подносиоца представке за правично задовољење.

Састављено на енглеском језику и достављено у писаној форми на дан 5. октобра 2010. године у складу са правилом 77 ст. 2 и 3 Пословника Суда.

Françoise Elens-Passos
Заменик секретара

András Sajó
Председник